

**Školní družina při Mateřské škole Rozseč nad Kunštátem
okres Blansko, příspěvková organizace**

č.j.19/2021

platnost od 1. 9. 2021 do 31. 8. 2025

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU**

Obsah

1. Obecná charakteristika školní družiny
2. Identifikační údaje školní družiny
3. Charakteristika vzdělávacího programu školní družiny

Konkrétní cíle vzdělávání

Klíčové kompetence

Formy a obsah činností ve školní družině

Metody a formy práce

Požadavky pro volný čas

4. Organizační podmínky ŠD
 5. Podmínky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a žáky mimořádně nadané
 6. Provozní podmínky ŠD
 7. Délka vzdělávání a časový plán
 8. Ekonomické podmínky
 9. Materiální podmínky
 10. Personální podmínky
 11. Bezpečnost a ochrana zdraví
 12. Vzdělávání ve školní družině
- Člověk a jeho svět
Umění a kultura
Člověk a svět práce
13. Hodnocení žáka a evaluace ve školní družině

1. Obecná charakteristika školní družiny

Poslání školní družiny

Školní družina slouží jako výchovně – vzdělávací zařízení. Školní družina tvoří ve dnech školního vyučování mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. ŠD není pokračováním školního vyučování, má svá specifika, která ji odlišují od školního vyučování. Hlavním posláním ŠD je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace žáků, částečně také dohledu nad žáky.

2. Identifikační údaje školní družiny

Adresa:

Školní družina při Mateřské škole Rozseč nad Kunštátem, okres Blansko, příspěvková organizace
Rozseč nad Kunštátem č.133
679 73

Kontaktní údaje ŠD:

tel.: 516 462 726
mobil: 602 693 226
email: msrozsec@seznam.cz

Zřizovatel ŠD:

Obec Rozseč nad Kunštátem
okres Blansko
679 73

3. Charakteristika vzdělávacího programu školní družiny

Konkrétní cíle vzdělávání

1. Rozvoj osobnosti dítěte, jeho učení a poznávání, sociální a mravní hodnoty.
2. Osvojení si základu hodnot, na nichž je založena naše společnost, zásada demokracie a prvního státu, základních lidských práv a svobod, odpovědnost a smysl pro sociální soudržnost.
3. Utváření vědomí národní a státní příslušnosti, tolerance, ohleduplnost, respekt k jinému názoru, jiné národnosti...
4. Poznání světových a evropských kulturních tradic.
5. Naučit se rozlišovat čas práce, odpočinku a relaxace, umět smysluplně využít volný čas.
6. Získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně, zásady bezpečnosti a ochrana zdraví.

Klíčové kompetence

V etapě základního vzdělávání jsou za klíčové považovány kompetence k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské a pracovní kompetence.

1. Kompetence k učení – žák se učí s chutí, získané vědomosti a dovednosti uplatňuje v praxi, vyhledává informace z různých zdrojů, klade si otázky, hledá na ně odpovědi, umí zhodnotit své výkony a prezentuje výsledky své práce.

2. Kompetence k řešení problémů – započaté činnosti dokončuje, rozlišuje správná a chybná řešení a hledá nová, promýšlí a plánuje řešení problému, uvědomuje si zodpovědnost.

3. Kompetence komunikativní – souvislými větami formuluje myšlenky, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, vyjadřuje své pocity řečí, gestem, mimikou, rozvíjí slovní zásobu.

4. Kompetence sociální a interpersonální – samostatně se rozhoduje, je odpovědný za své chování, rozpozná vhodné a nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit, ve skupině spolupracuje, je schopen respektovat jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.

5. Kompetence občanské – uvědomuje si svá práva a povinnosti, dbá o své zdraví a bezpečí, chová se zodpovědně k sobě i ostatním, odhaduje rizika svých nápadů, učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit.

6. Kompetence pracovní – využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech, používá bezpečně a účinně materiály, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky

Formy a obsah činností ve školní družině

Vyhláška č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání ve znění pozdějších úprav stanovuje náplň práce školní družiny, jsou to zejména tyto činnosti:

Pravidelná činnost – vychází z týdenní skladby zaměstnání.

Příležitostné akce – nejsou zahrnuty do týdenní skladby zaměstnání (slavnosti, výlety).

Spontánní aktivity – příležitost k činnostem podle vlastního výběru. Jsou zahrnuty do denního režimu (např. ranní družina, odpolední klidové činnosti, hry při pobytu venku)

Odpočinkové činnosti – jedná se o činnosti klidové, ale i odpočinek aktivní – kompenzuje jednostrannou zátěž během škol, vyučování.

Příprava na vyučování - Příprava na vyučování zahrnuje okruh činností související s plněním školních povinností, není to však povinná činnost ŠD. Může jít o vypracovávání domácích úkolů (pouze se souhlasem rodičů, vychovatelka žákům úkoly neopravuje), nebo zábavné procvičování učiva formou didaktických her (včetně řešení problémů), ověřování a upevňování školních poznatků v praxi při vycházkách, exkurzích a dalších činnostech; získávání dalších doplňujících poznatků při průběžné činnosti ŠD (např. vycházky, poslechové činnosti, práce s knihou a časopisy).

Metody a formy práce

Metody – cesty k dosažení výchovně-vzdělávacích cílů

- slovní (monologické, dialogické, práce s knihou)
- názorně-demonstrační (pozorování, předvádění, obrázky, projekce)
- praktické (pracovní a pohybové dovednosti, grafické a výtvarné činnosti, pracovní činnosti)

Pravidelné, příležitostné a spontánní činnosti obsahují následné metody a formy práce:

- Odpočinek na koberci – poslech audionahrávek, pohádek s hudbou, volné rozhovory
- Stolní a společenské hry
- Námětové hry a činnosti, podporující tvořivost, představivost a fantazii
- Spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty

- Smyslové hry, činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti
- Činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- Tvořivé a konstruktivní hry podle výběru dětí
- Individuální i skupinové rozhovory o dětských problémech a zážitcích, společné diskuse
- Práce s dětskými časopisy, prohlížení alb, sbírek – individuální i ve skupinách
- Klidná zaměstnání – hry s pexesy, puzzle...
- Volné kreslení a modelování, omalovánky
- Hádanky. Testy, hlavolamy, kvízy
- Sledování pohádek a příběhů ovlivňující citový život dítěte
- Vycházky, výlety, výstavy
- Práce s mapou, atlasem
- Vědomostní soutěže

Požadavky pro volný čas

Požadavek dobrovolnosti – děti vykonávají danou činnost dobrovolně na základě vzbuzeného zájmu a motivace, veškeré činnosti jsou přiměřené věku dětí a jejich momentálnímu stavu.

Požadavek pedagogického ovlivňování volného času – vychovatelka motivuje k činnosti.

Požadavek zájmovosti a zajímavosti – činnosti jsou pro děti atraktivní, snaha používat jiné náměty než ty, které znají ze školy.

Požadavek aktivity – činnosti volit tak, aby v nich mohly být přiměřeně úspěšné všechny děti.

Požadavek citovosti a citlivosti – všechny činnosti by měly přinášet dětem kladné emoce, a to nejen z činnosti samé a následného ocenění, ale také radost z objevování či překonávání překážek.

Požadavek seberealizace – činností (jejímž produktem je radost) dítě nachází a objevuje samo sebe, zvláště, je-li kladně ohodnoceno, a prostřednictvím činnosti v ŠD si vytváří žádoucí sociální kontakty.

4. Organizační podmínky školní družiny

Podmínky přijímání ke vzdělávání

O přijetí žáka do školní družiny rozhoduje ředitelka školy na základě odevzdání řádně vyplněných zápisních lístků. Do školní družiny může být přijato maximálně 25 žáků.

Přednostně jsou přijímáni žáci 1. třídy, k pravidelné docházce jsou dále přijati i žáci 2. až 4. třídy ZŠ Rozseč nad Kunštátem, dle kapacity školní družiny.

Činnostmi školní družiny se mohou zúčastňovat i žáci nezařazení do školní družiny, pokud se v nich neúčastní plný počet zařazených žáků.

Ukončení vzdělávání

Odhlášení žáka z docházky do činností školní družiny oznámí rodiče písemnou formou vychovatelce.

Ředitelka školy může rozhodnout o vyloučení žáka ze ŠD, pokud žák soustavně porušuje školní řád a narušuje činnost ŠD, ohrožuje zdraví a bezpečnost své a ostatních, dlouhodobě svévolně nenavštěvuje ŠD, nebo z jiných zvláště závažných důvodů.

O vyloučení z docházky do školní družiny rozhodne ředitelka školy na základě písemného návrhu vychovatelky a po projednání na pedagogické poradě. O podmíněčném nebo úplném vyloučení rozhoduje ředitelka ve správním řízení.

5. Podmínky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a žáky mimořádně nadané

Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracují vychovatelky školní družiny úzce se školou, především při stanovení vhodných forem integrace a forem práce. Jsou seznámeny se závěry odborného posudku žáka vydaného školským poradenským zařízením. Taktéž probíhá intenzivní spolupráce se zákonnými zástupci žáků se zdravotním znevýhodněním. Je zohledněno přiměřené zatížení v případě pohybových aktivit, vycházek. Třídní učitelé a zákonní zástupci jsou povinni informovat o všech změnách zdravotního stavu dítěte. Dle aktuálních možností a podmínek školy lze při výchovných činnostech ve školní družině rozvíjet talent mimořádně nadaných žáků (zadávání rozšiřujících a doplňujících úkolů, individuální přístup).

6. Provozní podmínky ŠD

Provoz školní družiny byl zřizovatelem školy schválen takto:

- Školní družina je v provozu ve dnech školního vyučování od 11.40 do 15.30h.
- V době podzimních, jarních a velikonočních prázdnin má ŠD omezený provoz.

- Školní družina není v provozu o vánočních a hlavních prázdninách a ve dnech pracovního volna.

7. Délka vzdělávání a časový plán

Délka vzdělávání pro školní družinu je stanovena na dobu jednoho školního roku.

Během této doby projde žák všechny okruhy činností družinou vyměřené a přiblíží se tak, co nejvíce cílům výchovně - vzdělávací činnosti. Školní družina plní výchovně vzdělávací činnost formou sportovně – relaxační činností, odpočinku, zájmovou činností a také přípravou na vyučování.

Časový plán školního vzdělávacího programu pro školní družinu je tvořen na 4 roky.

Program je doplňován ročním plánem konkrétních činností, rozdělených po měsících, které vycházejí a podporují motivační zaměření školního roku. Roční plán tvoří přílohu tohoto dokumentu, vytváří jej vychovatelky a konzultují s ředitelkou.

8. Ekonomické podmínky

Provoz školní družiny je financován z prostředků zřizovatele. Zájmové vzdělávání je poskytováno za úplaty dle § 11 vyhlášky č.74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání v platném znění.

Výše úplaty činí 70,- Kč měsíčně.

Forma a způsob hrazení úplaty, podmínky pro možnost prominutí úplaty jsou podrobně rozpracovány ve „**Vnitřním řádu školní družiny**“.

9. Materiální podmínky

Činnost školní družiny probíhá v prostorách přízemí budovy mateřské školy (pracovna, herna a třída s televizí) a školní zahradě. Prostory školní družiny jsou vybaveny vhodným nábytkem, televizí, dostatkem her a pomůcek. Tyto prostory svým vybavením a uspořádáním odpovídají potřebám dětí mladšího školního věku.

10. Personální podmínky

Zájmové vzdělávání ve školní družině zajišťují tři vychovatelky, které splňují kvalifikační předpoklady podle §16 zákona 561/2004 Sb., o pedagogických pracovnících.

Vychovatelky se dále vzdělávají, buď formou samostudia, nebo v organizovaných formách dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

11. Bezpečnost a ochrana zdraví

Pro činnost ŠD platí stejná ustanovení o BOZ jako ve vnitřním řádu školním školní družiny a řádu školy. Při pobytu na školní zahradě, žáci dodržují provozní řád školní zahrady a důsledně dbají pokynů vychovatelky. Žáci jsou poučeni o BOZ a záznam o poučení je uveden v třídní knize.

Všichni zaměstnanci školy jsou při vzdělávání a během souvisejícího provozu školy povinni přihlížet k základním fyziologickým potřebám dětí a vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikového chování, poskytovat jim nezbytné informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví.

12. Vzdělávání ve školní družině

Člověk a jeho svět

A) Místo kde žijeme

- *Domov*: orientace v místě bydliště
- *Obec*: seznamování s historií a současností naší obce, orientace v plánu obce, důležité instituce (obecní úřad, pošta, škola, knihovna...), vyhledávání informací
- *Naše vlast*: Praha – hl. město, ostatní významná města ČR, státní svátky, státní symboly
- *Škola*: školní režim, orientace ve škole, vytváření kladného vztahu ke škole, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace

B) Lidé kolem nás

- osvojování zásad slušného chování, tolerance, úcta
- schopnost naslouchat, stolování, osobní hygiena
- pomoc druhému, obhajování vlastního názoru a přijímání názoru druhých, společná hra a práce v kolektivu, charakterové vlastnosti
- zdůrazňujeme důležitost jednotlivých povolání a jejich propojení, tematické hry
- rodina - členové rodiny, vztahy v rodině, zaměstnání

C) Lidé a čas

- vytvářet správný režim dne a dodržovat ho
- pohodová atmosféra družiny
- umět využít svůj volný čas
- znát roční období a umět je charakterizovat (rok, měsíc, týden)
- vánoční zvyky a tradice, výzdoba ŠD, poslech a zpěv vánočních koled, velikonoční zvyky, zdobení vajíčků
- jak se mění lidé, věci, budovy, město, moderní technika, řemeslo, lidové zvyky, pohádky

D) Rozmanitost přírody

- poznávání živé a neživé přírody
- ochrana přírody, proměny přírody (výtvarné či jiné zpracování poznatků), roční období

- ohleduplné chování k přírodě
- činnost člověka v přírodě (pozitivní, negativní)
- třídění odpadů
- práce s atlasem, encyklopediemi, práce s přírodním materiálem

E) Člověk a jeho zdraví

- dodržovat základní hygienické návyky
- umět chránit svou osobu a své zdraví
- výchova ke správným stravovacím návykům
- posilovat tělesnou zdatnost
- předcházet úrazům
- znát základní pravidla účastníků silničního provozu
- znalost důležitých telefonních čísel – nácvik telefonického volání tísňových linek
- nácvik jednoduchého ošetření poranění

Umění a kultura

- pěstování zájmu o hudbu, smysl pro rytmus, paměť
- reagovat pohybem na hudbu
- rozvíjet správnou výslovnost
- pěstovat estetické cítění a představivost, rozvíjet fantazii
- malujeme, kreslíme, tvoříme koláže, pracujeme ve skupinách
- lidové zvyky, tradice
- tvořivé hry se stavebnicemi
- návštěva knihovny, pracujeme s počítačem

Člověk a svět práce

- rozvíjet zručnost, představivost, fantazii
- seznámit děti s různými pracovními technikami
- práce s papírem, textiliemi, přírodninami, modelínou, pracujeme ve skupinách
- lidové zvyky, tradice – vyrábíme drobné dárky

13. Hodnocení žáka a evaluace ve školní družině

Hodnocení, zpětná vazba vychovatelek ve výchovném procesu

Osvědčila se nám motivace, průběžné a závěrečné hodnocení. Při sestavování celoročního plánu vychovatelky vycházely z činností, které byly v předešlém roce úspěšné a v rámci evaluace některé postupy opakujeme. Reagujeme na přání a zájmy žáků.

Hodnocení žáka ve školní družině

Hodnocení probíhá průběžně, v závěru jednotlivých činností, na závěr školního roku.

Slovní hodnocení

- hodnocení pedagogem- průběhu činnosti
při dokončení činnosti
- hodnocení účastníkem – v průběhu činnosti
při dokončení činnosti

Písemné hodnocení

- hodnocení pedagogem – při ukončení činnosti (např. pochvala do deníčku)
- hodnocení účastníkem – sebehodnocení
- hodnocení činností

Evaluace

Vlastní hodnocení je určeno k získávání a analýze podkladů zahrnujících i zpětnou vazbu od zúčastněných. Tento proces přináší výstupy, které napomáhají efektivně zaměřit plánování svých aktivit tak, aby vedly ke zlepšování.

Plán evaluace

<i>Oblast</i>	<i>Prostředky</i>	<i>Časový rozvrh</i>	<i>Odpovědnost</i>
<i>Podmínky vzdělávání</i>	<i>pozorování rozhovory s vychovatelkami, s žáky</i>	<i>průběžně</i>	<i>vychovatelky ředitelka zástupkyně ředitelky</i>

<i>Organizace, metody a formy vzdělávání</i>	<i>pozorování rozhovory s žáky dotazníky pro vychovatelky hospitace</i>	<i>průběžně 1x ročně 1x ročně</i>	<i>vychovatelky ředitelka zástupkyně ředitelky</i>
<i>Práce vychovatelky</i>	<i>hospitace rozhovory s vychovatelkami, rodiči, dětmi sebehodnocení vychovatelky Portfólio vychovatelky</i>	<i>1x ročně Průběžně 1x ročně</i>	<i>Ředitelky školy zástupkyně ředitelky vychovatelky</i>
<i>Materiální podmínky</i>	<i>pozorování rozhovory s žáky a rodiči dotazníky</i>	<i>Průběžně 1x ročně</i>	<i>vychovatelky</i>
<i>Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví</i>	<i>písemné zápisy o BOZ žáků pozorování, vyhledávání rizik</i>	<i>na začátku školního roku, před prázdninami, akcemi družiny průběžně</i>	<i>Vychovatelky ředitelky, zástupkyně ředitelky, provozní zaměstnanci, vychovatelky</i>

V Rozseči nad Kunštátem 1. 9. 2021

Květoslava Štěpánková
zástupkyně ředitelky mateřské školy